

Bertel Haarders tale ved konferencen om evaluering af IFU

Taler

Bertel Haarder
Integrationsminister og
udviklingsminister

Dato

10. september 2004

Omstændigheder

Konference om evaluering af Investeringsfonden for Udviklingslande

Tak for denne invitation i anledning af evalueringen af IFU. Det er første gang vi evaluerer IFU i de mere end 36 år, der er gået siden fonden begyndte sin virksomhed, og institutionen består klart.

Lad mig først sætte IFU's virke ind i en større sammenhæng. Det passer nemlig på mange måder som hånd i handske til regeringens plan for udviklingsbistanden 2005-2009, som jeg nyligt fremlagde under overskriften "Sikkerhed, vækst, udvikling". Centralt i planen står mere effektiv fattigdomsbekæmpelse og 8 specifikke mål. Målene indeholder bl.a. en ny dansk Afrika-politik, Arabisk initiativ, demokrati og menneskerettigheder, mere stabilisering, sikkerhed og krisestyring og – ikke mindst - økonomisk vækst gennem en styrket privat sektor.

Det er for længst fastslået, at en statskontrolleret og dirigeret økonomi ikke er vejen til dynamisk udvikling. Der er behov for at engagere den private sektor og erhvervslivet bredt i den sociale og økonomiske udvikling. Dette ikke mindst i en tid, hvor globaliseringen skrider frem og flere lande åbner deres grænser.

Der er behov for bedre rammevilkår for erhvervslivet i de fattigste lande. Vi vil i

de næste år yde en mere sammenhængende indsats indenfor områder som handelslovgivning, markedsreformer og finansieringsmekanismer. Et redskab for dette er de erhvervssektorprogrammer Danmark støtter i lande som Ghana, Tanzania og snart også Vietnam og Kenya – eller erhvervskomponenter i andre sektorprogrammer, f.eks. indenfor transport eller landbrug.

Der er tale om programmer, som skal gøde jorden for udenlandske investeringer i Afrika. Danske ambassader får en ny, forstærket kontaktflade til de vigtigste beslutningstagere indenfor udviklingslandenes private og offentlige sektorer. Vi har mulighed for at bidrage til at trække nogle af ulandenes økonomier ud af den stilstand, mange af dem har befundet sig i i adskillige år. Jeg vil gerne opfordre til, at vi sammen griber den udfordring, der ligger i at gøre initiativet om erhvervssektorprogrammer til en dansk succeshistorie.

Derudover har vi gennem Ordningen for blandede kreditter subsidieret finansiering af leverancer til udviklingsprojekter. Ordningen har fungeret i snart 11 år. Det er et faktum, at ordningens potentiale endnu ikke har været fuldt udnyttet, men at vi sidste år bevilgede det største kontraktbeløb nogensinde (1,2 mia. kr.).

Det såkaldte PS-program blev igangsat nogenlunde samtidig som blandede kreditter. Der er tale om et program, der formidler partnerskaber mellem danske og udviklingslandes virksomheder i de danske programsamarbejdslande. Det er blevet til mere end 600 samarbejder siden starten – temmelig meget mere end forventningerne i 1993. Samarbejdet har betydet en række konkrete bidrag til økonomisk vækst, til jobskabelse, uddannelse og miljøforbedringer. På et af de største projekter i Vietnam er der alene skabt omkring 2.000 arbejdspladser.

Der er i foråret annonceret en ny pulje for Offentlig-private Partnerskaber. Puljen rummer 100 mio. kr. og tænkes brugt over en periode på fem år.

Jeg er overbevidst om, at danske virksomheder vil have interesse i partnerskabsordningen, der kan kombineres med PS-programmet, eller have et bredere sigte i form af indsatser indenfor kapacitetsopbygning. Det kan være kapacitetsinitiativer til bekæmpelse af hiv/aids, beskyttelse af menneskerettigheder, fremme af miljøbevidsthed eller af principper for god virksomhedsadfærd. For blot at nævne nogle eksempler. Vi kommer til at høre mere om Offentlig-private Partnerskaber i fremtiden.

Danidas PS-program, Ordningen for blandede kreditter, Offentlig-private partnerskaber er sammen med IFU de primære internationale erhvervsredskaber, vi har indenfor bistanden.

Fælles for redskaberne er, at de kun kan udvikles tilfredsstillende, så længe det sker i tæt samarbejde med danske virksomheder. Vi er afhængige af, at virksomhederne melder tilbage om både de positive og de negative erfaringer, de har fået fra samarbejdet om projekterne. Også her skal vi holde for øje, at aktiviteterne tjener et udviklings- og stabiliseringsformål.

Jeg har besluttet, at der senere i år skal foretages en gennemgang af erfaringerne fra handlingsplanen for erhvervsudvikling (2001), og at vi i den forbindelse skal se på behovet for eventuelt at justere erhvervsinstrumenterne.

Der er også brug for at gøre det lidt lettere at søge information om udviklingsbistand og eksportmuligheder. Derfor skal virksomhederne fremover kun henvende sig ét sted, når de vil afsøge mulighederne. I første omgang er udvalgt repræsentationer i 13 udviklingslande, der er interessante fra et perspektiv af udvikling, internationalisering og eksportfremme.

Fra den 1. oktober opretter vi i Udenrigsministeriet et ”One-stop-kontaktpunkt” for henvendelser om erhvervs- og eksportsamarbejde med udviklingslandene. Vi vil derigennem kunne tilbyde totalrådgivning om eksport- og erhvervsamarbejde samt rådgivning om bl.a. PS-programmet og blandede kreditter.

Lad mig så komme tilbage til evalueringen. Den taler jo egentlig meget godt for sig selv. Den indeholder positivt og negativt, men alt i alt en række fornuftige betragtninger og overvejelser, som er evalueringsholdets egne.

Jeg har hæftet mig ved nogle emner heri.

Evalueringen konkluderer, at IFU gennem årene har udviklet en unik ekspertise i etablering af virksomheder i udviklingslandene. Den konkluderer også, at de projekter, som IFU har været medinvestor i, har været med til at fremme økonomisk aktivitet i udviklingslandene. Det var de mål, vi i sin tid havde med oprettelse af fonden.

Rapporten viser også, at IFU ved sin deltagelse i investeringer i udviklingslandene har været med til at fremme danske virksomheders internationalisering. Det er selvsagt ikke et direkte formål med fonden – men en vigtig effekt, som vi kun kan være tilfreds med.

Et andet emne vedrører de overordnede principper for dansk udviklingsbistand.

Fattigdomsbekæmpelse står helt centralt. Danmark yder ca. 2/3 af program- og projektbistand til bæredygtig udvikling i de fattigste lande i Afrika, ca. 1/4 til Asien og omkring 12 pct. til Latinamerika.

IFU har de seneste år haft en tydelig Asien-orientering. Tæt på halvdelen af projekterne foretages i Asien og omkring 30 pct. i Afrika. Samtidig er andelen af IFU-projekter i de mindst udviklede lande desværre faldet.

Jeg mener vi bør overveje, om der ikke kan ske en bedre udnyttelse af det landekendskab, og den centrale placering, vi gennem dansk udviklingsbistand har i flere afrikanske lande, til at fremme økonomisk udvikling sammen med dansk erhvervsliv. Jeg vil meget gerne drøfte, om Udenrigsministeriet kan bistå IFU med at blive en endnu mere oplagt partner til fremme af økonomiske aktiviteter på det afrikanske kontinent.

Et andet emne, evalueringen tager op, er de små og mellemstore virksomheder. Evalueringen konkluderer, at der sker en relativ stor involvering af større danske virksomheder i IFU's projekter. Jeg synes det er meget glædeligt, at så mange af vore store internationale virksomheder kan bruge IFU, og at de involverer sig i denne type aktiviteter. Men jeg skal gerne foreslå, at der gøres en ekstra indsats for at få flere små og mellemstore danske virksomheder med i IFU's projekter. Jeg kan forestille mig, at IFU's bestyrelse vil have interesse i at drøfte forslag til, hvordan dette kan ske.

Når dette er sagt, er det vigtigt at understrege, at IFU er efterspørgselsstyret. IFU's aktiviteter afspejler i høj grad de prioriteter, som virksomhederne selv anlægger. Men det forhold skulle i sig selv ikke være en hindring for målrettet opsøgende arbejde.

Jeg vil gerne foreslå, at vi gør fuld brug af erfaringerne fra IFU-evalueringen til sammen at se på, om aktiviteterne kan målrettes mere til de fattigste lande, dvs. at vi udnytter IFU og de andre erhvervsinstrumenter bedre – også i Afrika – til gavn for både erhvervslivet og udviklingslandene.

Tags

Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/evaluering-af-ifu>